

Revizija Smjernica o rizičnom financiranju

Objašnjenje

Predložene revizije Smjernica o rizičnom financiranju¹ izravno su povezane s rezultatima provjere primjerenosti, sveobuhvatne evaluacije politike kojom se procjenjuje svrhoishodnost pravila o državnim potporama koja su bila dio modernizacije državnih potpora. Rezultati provjere primjerenosti navedeni su u radnom dokumentu službi Komisije o provjeri primjerenosti objavljenom 30. listopada 2020.²

Rezultati evaluacije provjere primjerenosti potvrdili su da su, općenito gledajući, pravila o državnim potporama za rizično financiranje iz 2014. dobro funkcionirala i doprinijela rješavanju tržišnih nedostataka koji su MSP-ove u EU-u ometali u privlačenju financijskih sredstava potrebnih za rast i uspjeh, a sve to bez neopravdanog narušavanja tržišnog natjecanja.

Međutim, evaluacija provjere primjerenosti pokazala je i da je potrebno daljnje pojednostavnjenje i pojašnjenje primjene pravila kako bi se olakšala provedba programa državnih potpora za potporu rizičnom financiranju. U tu su svrhu predviđene sljedeće kategorije ciljanih izmjena Smjernica o rizičnom financiranju:

- i. reorganizacija postojećih odredbi kako bi bile jasnije i jednostavnije za primjenu, uključujući konsolidaciju postojećih zahtjeva za *ex ante* procjenu, koji su trenutačno raspršeni među različitim dijelovima Smjernica (**Kategorija 1**);
- ii. dodatno pojašnjenje određenog sadržaja i količine dokaza potrebnih za dokazivanje određenog tržišnog nedostatka ili druge relevantne prepreke pristupu financiranju u skladu s postojećom praksom (**Kategorija 2**);
- iii. usmjeravanje Smjernica na sukladnost državnih potpora kako bi se izbjegla preklapanja s Obavijesti o pojmu potpore (**Kategorija 3**);
- iv. pojednostavnjenje postojećih formulacija i usklađivanje definicija kako bi se povećala usklađenost s GBER-om bez izmjene sadržaja pravila (**Kategorija 4**).

Odredbe Smjernica o rizičnom financiranju dopunjene su Uredbom o općem skupnom izuzeću („GBER”)³, kojom se utvrđuju *ex ante* uvjeti sukladnosti na temelju kojih države članice mogu primjenjivati mjere državne potpore a da o tome prethodno ne obavijeste Komisiju. Komisija usporedno s revizijom Smjernica o rizičnom financiranju provodi ciljanu reviziju GBER-a koja će uključivati i ciljanu izmjenu odredbi GBER-a koje se odnose na rizično financiranje kako bi se osigurala usklađenost s revidiranim Smjernicama o rizičnom financiranju.

Revidirane Smjernice o rizičnom financiranju sadržavaju sljedeća ciljana poboljšanja:

Kategorija 1: reorganizacija odredbi kako bi bile jasnije i jednostavnije za primjenu

¹ Smjernice o državnim potporama za promicanje rizičnih financijskih ulaganja, SL C 19, 22.1.2014., str. 4.–34.

² Dostupno na sljedećoj poveznici:
https://ec.europa.eu/competition/state_aid/modernisation/fitness_check_en.html

³ Uredba Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora, SL L 187, 26.6.2014., str. 1., zadnja izmjena: SL L 215, 7.7.2020., str. 3.–6.

- a. Uveden je novi pododjeljak 4.1. kako bi se konsolidirali svi zahtjevi povezani s *ex ante* procjenom, koja je u postojećim Smjernicama o rizičnom financiranju raspodijeljena u nekoliko pododjeljaka. Time se pojednostavnjuje struktura Smjernica o rizičnom financiranju, a državama članicama pruža se veća jasnoća.
- b. Odjeljak 4. Smjernica o procjeni sukladnosti koja se primjenjuje na mjere potpore za rizično financiranje koje je potrebno prijaviti Komisiji revidiran je kako bi se uključila presuda Suda od 22. rujna 2020. u predmetu C-594/18 P⁴.

Kategorija 2: dodatno pojašnjenje određenog sadržaja i količine dokaza potrebnih za dokazivanje određenog tržišnog nedostatka ili druge relevantne prepreke pristupu financiranju u skladu s postojećom praksom

- a. Provjerom primjerenosti pokazalo se da države članice imaju poteškoća pri kvantificiranju jaza u financiranju. Stoga je zahtjev za kvantificiranje jaza u financiranju postao proporcionalniji, tj. primjenjivat će se samo na programe s najvećim iznosima potpore za pojedinačne korisnike. Revidirane Smjernice o rizičnom financiranju stoga bi sadržavale različite zahtjeve ovisno o situaciji, kako slijedi:
  - u većini slučajeva (npr. mala poduzeća srednje tržišne kapitalizacije, inovativna poduzeća srednje tržišne kapitalizacije, poduzeća koja primaju potporu dulje od deset godina nakon registracije) i dalje je potrebna *ex ante* procjena kojom se dokazuje određeni tržišni nedostatak (ili druga relevantna prepreka pristupu financiranju), ali ako je ulaganje po poduzeću ispod praga GBER-a od 15 milijuna EUR, jaz u financiranju više nije potrebno kvantificirati,
  - kad je riječ o mjerama rizičnog financiranja koje se odnose na financijske instrumente u kojima privatni ulagatelji sudjeluju s minimalnim udjelima ispod onih predviđenih u GBER-u, u *ex ante* procjenu trebala bi se uključiti i detaljna procjena razine i strukture ponude privatnog financiranja za vrstu prihvatljivog poduzetnika na relevantnom zemljopisnom području i dokazati da se utvrđeni tržišni nedostatak ili druga relevantna prepreka ne mogu riješiti mjerama oblikovanim u skladu sa zahtjevima iz GBER-a,
  - za ulaganja u rizično financiranje koja premašuju gornju granicu utvrđenu za prihvatljivog poduzetnika u GBER-u (tj. 15 milijuna EUR), u *ex ante* procjeni trebalo bi kvantificirati i jaz u financiranju (tj. razinu nezadovoljene potražnje prihvatljivih poduzetnika za financiranjem) zbog utvrđenog tržišnog nedostatka (ili druge relevantne prepreke).

Općenito, ovim se prijedlogom smanjuje administrativno opterećenje država članica, ali se zadržava obveza kvantifikacije za programe kojima se pojedinačnim poduzećima pružaju najveći iznosi potpore. Za ostale programe i dalje je potrebna *ex ante* procjena kojom se dokazuje tržišni nedostatak (ili druga relevantna prepreka), u kombinaciji s drugim zaštitnim mjerama kako bi se osiguralo da potpora ostane razmjerna tržišnom nedostatku (ili drugoj relevantnoj prepreci).

---

⁴ Presuda Suda od 22. rujna 2020., Austrija protiv Komisije (Hinkley Point C), predmet C-594/18 P, EU:C:2020:742.

- b. Kad je riječ o poreznim instrumentima, točkom 149. Smjernica o rizičnom financiranju do sada su ukupna ulaganja po korisniku bila ograničena na 15 milijuna EUR utvrđenih u GBER-u. Međutim, za financijske instrumente takvo se ograničenje ne primjenjuje. Stoga je ta točka Smjernica o rizičnom financiranju usklađena s pravilom za financijske instrumente. Sada se financijskim instrumentima mogu provoditi rizična financijska ulaganja u vrijednosti iznad 15 milijuna EUR, ako se to može opravdati na temelju *ex ante* procjene.

Kategorija 3: usmjeravanje Smjernica na sukladnost državnih potpora kako bi se izbjegla preklapanja s Obavijesti o pojmu potpore

Komisija je 2016., dvije godine nakon stupanja na snagu Smjernica o rizičnom financiranju iz 2014., donijela Obavijest o pojmu potpore u okviru paketa modernizacije državnih potpora. Komisija je u Obavijesti pojasnila svoje shvaćanje tumačenja pojma državne potpore utvrđenog u Ugovoru, među ostalim i u slučajevima u kojima mjera javne potpore ne čini državnu potporu jer se provodi u uobičajenim tržišnim uvjetima. Zahvaljujući smjernicama iz Obavijesti koje se na to odnose, moguće je ukloniti odjeljak 2.1. („Test subjekta u tržišnom gospodarstvu”) iz revidiranih Smjernica o rizičnom financiranju kako bi se pojednostavnio njihov sadržaj u pogledu utvrđivanja sukladnosti mjera potpore.

Kategorija 4: pojednostavnjenje postojećih formulacija i usklađivanje definicija kako bi se povećala usklađenost s GBER-om

- a. U Smjernicama o rizičnom financiranju iz 2014. navodi se *ad hoc* definicija „inovativnih poduzeća srednje tržišne kapitalizacije” kao onih s troškovima istraživanja i razvoja te inovacija koji iznose najmanje 15 % njihovih ukupnih troškova poslovanja u barem jednoj od tri godine koje prethode prvom ulaganju na temelju mjere državne potpore za rizično financiranje ili najmanje 10 % godišnjih troškova poslovanja u tri godine koje prethode prvom ulaganju na temelju mjere državne potpore za rizično financiranje. U postojećem tekstu predlaže se usklađivanje te definicije s GBER-om definiranjem „inovativnih poduzeća srednje tržišne kapitalizacije” kao poduzeća srednje tržišne kapitalizacije koja su istodobno „inovativna poduzeća” u smislu članka 2. stavka 80. GBER-a. Na temelju toga se više poduzeća srednje tržišne kapitalizacije može smatrati „inovativnim poduzećima srednje tržišne kapitalizacije” te stoga postaju prihvatljiva za potporu za rizično financiranje u skladu sa Smjernicama o rizičnom financiranju jer se inovativni karakter može utvrditi, kao u GBER-u, vanjskom stručnom evaluacijom kojom se potvrđuje ta značajka ili ako troškovi istraživanja i razvoja dosegnu najmanje 10 % ukupnih troškova poslovanja u barem jednoj od tri godine koje prethode primanju potpore.
- b. U odjeljku 3. o potporama koje se moraju prijaviti predlaže se izmjena sadašnje točke 47. podtočke (c) tako da se mjere kojima se poduzećima omogućuje da primaju potpore za rizično financiranje u razdoblju duljem od deset godina nakon registracije ocjenjuju u skladu sa Smjernicama o rizičnom financiranju, dok se u skladu s postojećim pravilima ograničenje utvrđuje na više od sedam godina nakon prve komercijalne prodaje.

Time se nastoje izbjeći nesigurnosti u pogledu utvrđivanja „prve komercijalne prodaje” koje su istaknute tijekom evaluacije provjere primjerenosti. Zamjenom

datuma „prve komercijalne prodaje” datumom „registracije” kao početnim datumom za razdoblje tijekom kojeg poduzeća općenito mogu primiti potporu za rizično financiranje pojednostavnit će se primjena pravila s obzirom na to da je registraciju jednostavnije utvrditi nego „prvu komercijalnu prodaju”. Za prihvatljive poduzetnike koji nisu podložni registraciji može se smatrati da desetogodišnje razdoblje prihvatljivosti počinje od trenutka u kojem poduzeće započinje svoju ekonomsku djelatnost ili je dužno platiti porez za svoju ekonomsku djelatnost. Nadalje, upotreba datuma registracije kao polazne vrijednosti u skladu je s određenim odredbama GBER-a (kao npr. članak 22. o potporama za novoosnovana poduzeća).

Predlaže se produljenje relevantnog razdoblja sa sedam na deset godina kako bi se izbjeglo *de facto* skraćivanje razdoblja prihvatljivosti jer registracija obično prethodi prvoj komercijalnoj prodaji. U tom kontekstu studija provedena u evaluaciji upućuje na deset godina kao odgovarajuće ograničenje prihvatljivosti s obzirom na to da je vjerojatnije da će se MSP-ovi koji postoje deset ili manje godina suočiti s problemima u pristupu financiranju u usporedbi s iskusnijim MSP-ovima.